Warszawa, 12 października 2017 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny

* * *

Podkomisja stała do spraw rynku pracy

S P R A W O Z D A N I E P O D K O M I S J I

Podkomisja stała po rozpatrzeniu – na posiedzeniach w dniach 28 września oraz 11 i 12 października 2017 r. – obywatelskiego projektu ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele (druk nr 870), przedstawia załączony projekt ustawy.

Przewodniczący Podkomisji
(-) Janusz Śniadek

Projekt

U S T A W A

z dnia 2017 r.

o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni[1)]

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa:

1) zasady dotyczące ograniczenia handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem w placówkach handlowych w niedziele i święta;
2) zasady dotyczące ograniczenia handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem w placówkach handlowych w dniu 24 grudnia i w sobotę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy.

2. Przepisy ustawy stosuje się do przedsiębiorców w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, 1948, 1997 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 460 i 819) wykonujących zarobkową działalność handlową.

Art. 2. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do wykonywania pracy przez pracowników w placówkach handlowych w niedziele i święta stosuje się przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, 2138 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 60 i 962).

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) placówce handlowej – należy przez to rozumieć obiekty, w których jest prowadzony handel oraz są wykonywane czynności związane z handlem, w szczególności: sklepy, stoiska, stragany, hurtownie, składy węgla, składy materiałów budowlanych, domy towarowe, domy wysyłkowe, biura zbytu, jak również platformy i sklepy internetowe, jeżeli w takich placówkach praca jest wykonywana przez pracowników lub zatrudnionych;

[1)] Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia oraz ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy.

2) handlu – należy przez to rozumieć proces sprzedaży polegający na wymianie towaru lub wyrobu na środki pieniężne;
3) wykonywaniu czynności związanych z handlem – należy przez to rozumieć wykonywanie w placówce handlowej czynności bezpośrednio związanych z handlem przez pracownika lub zatrudnionego, a także wykonywanie w takiej placówce przez pracownika lub zatrudnionego czynności związanych z magazynowaniem towarów lub ich inwentaryzacją;
4) pracowniku – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną w placówce handlowej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, a także osobę skierowaną do wykonywania w placówce handlowej pracy tymczasowej na podstawie umowy o pracę, zgodnie z przepisami o zatrudnianiu pracowników tymczasowych;
5) zatrudnionym – należy przez to rozumieć osobę fizyczną niewykonującą działalności gospodarczej, wykonującą w placówce handlowej pracę na podstawie umów prawa cywilnego, a także osobę skierowaną do wykonywania w placówce handlowej pracy na podstawie umowy prawa cywilnego, zgodnie z przepisami o zatrudnianiu pracowników tymczasowych;
6) święcie – należy przez to rozumieć dni wymienione w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 90);
7) pracy w placówkach handlowych w niedziele i święta – należy przez to rozumieć wykonywanie pracy w placówce handlowej przez pracownika lub zatrudnionego w okresie 24 kolejnych godzin przypadających odpowiednio między godziną 24.00 w sobotę a godziną 24.00 w niedzielę, i między godziną 24.00 w dniu bezpośrednio poprzedzającym święto a godziną 24.00 w święto.

Art. 4. W placówkach handlowych zakazane jest powierzanie wykonywania pracy nieodpłatnie.

Rozdział 2

Handel oraz wykonywanie czynności związanych z handlem w niedziele i święta

Art. 5. W niedziele i święta w placówkach handlowych:
1) handel oraz wykonywanie czynności związanych z handlem,
2) powierzanie pracownikom lub zatrudnionym wykonywania pracy w handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem

– jest zakazane.

Art. 6. 1. Zakaz, o którym mowa w art. 5, nie obowiązuje:

1) na stacjach paliw płynnych, których przeważająca działalność polega na sprzedaży paliw;
2) w kwiaciarniach;
3) w aptekach i punktach aptecznych;
4) w zakładach leczniczych dla zwierząt;
5) w placówkach handlowych, których przeważająca działalność polega na sprzedaży pamiątek, upominków i dewocjonaliów;
6) w placówkach handlowych, których przeważająca działalność polega na sprzedaży prasy, biletów komunikacji miejskiej, wyrobów tytoniowych, kuponów gier losowych i zakładów wzajemnych;
7) w placówkach pocztowych;
8) w placówkach handlowych w obiektach infrastruktury krytycznej, o której mowa w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 209 i 1566);
9) w placówkach handlowych w zakładach hotelarskich;
10) w placówkach handlowych w zakładach prowadzących działalność w zakresie kultury, sportu, oświaty, turystyki i wypoczynku;
11) w placówkach handlowych organizowanych wyłącznie na potrzeby festynów, jarmarków i innych imprez okolicznościowych, tematycznych lub sportowo-rekreacyjnych, także gdy są one zlokalizowane w halach targowych;
12) w placówkach handlowych w zakładach leczniczych podmiotów leczniczych i innych placówkach służby zdrowia przeznaczonych dla osób, których stan zdrowia wymaga całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych;
13) w placówkach handlowych na dworcach autobusowych, kolejowych i lotniczych, w portach morskich i rzecznych;
14) w strefach wolnocłowych;
15) w środkach komunikacji miejskiej, autobusowej, kolejowej, rzecznej, morskiej i lotniczej, a także na morskich statkach handlowych, statkach powietrznych, platformach wiertniczych i innych budowlach morskich;
16) na terenie jednostek penitencjarnych;
17) na terenie garnizonów;

18) w sklepach internetowych i na platformach internetowych, jeżeli sprzedaż ma charakter zautomatyzowany;
19) w przypadku sprzedaży towarów z automatów;
20) w przypadku rolniczego handlu detalicznego w rozumieniu przepisów o bezpieczeństwie żywności i żywienia;
21) w hurtowniach farmaceutycznych;
22) w okresie od dnia 1 czerwca do dnia 30 września każdego roku kalendarzowego – w placówkach handlowych prowadzących sprzedaż części zamiennych i maszyn rolniczych;
23) w przypadku sprzedaży kwiatów, wiązanek, wieńców i zniczy przy cmentarzach;
24) w placówkach handlowych, w których handel jest prowadzony przez przedsiębiorcę w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 1 ust. 2, będącego osobą fizyczną, wyłącznie osobiście i we własnym imieniu.

2. Przeważająca działalność, o której mowa w ust. 1 pkt 1, 5 i 6, oznacza rodzaj przeważającej działalności wskazany we wniosku o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, o którym mowa w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1068 oraz z 2017 r. poz. 60).

Art. 7. 1. W przypadkach nie objętych art. 6, zakaz, o którym mowa w art. 5, nie obowiązuje w:

1) kolejne dwie niedziele poprzedzające pierwszy dzień Bożego Narodzenia;
2) niedzielę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy;
3) drugą i czwartą niedzielę każdego miesiąca kalendarzowego.

2. Jeżeli w drugą lub w czwartą niedzielę miesiąca kalendarzowego przypada święto, stosuje się zakaz, o którym mowa w art. 5.

Rozdział 3

Handel oraz wykonywanie czynności związanych z handlem w dniu 24 grudnia i w sobotę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy

Art. 8. 1. W dniu 24 grudnia i w sobotę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy w placówkach handlowych:

1) handel oraz wykonywanie czynności związanych z handlem,

2) powierzanie pracownikom lub zatrudnionym wykonywania pracy w handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem

– po godzinie 14.00 jest zakazane.

2. Jeżeli dzień 24 grudnia przypada w niedzielę stosuje się ust. 1.

Art. 9. 1. Pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia za czas nieprzepracowany w związku ze zmniejszeniem wymiaru jego czasu pracy z powodu wykonywania pracy w dniu 24 grudnia lub w sobotę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy do godziny 14.00.

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, oblicza się stosując zasady obowiązujące przy ustalaniu wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego.

Rozdział 4

Przepisy karne

Art. 10. 1. Kto, wbrew zakazowi handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem w niedziele lub święta, powierza wykonywanie takiej pracy pracownikowi lub zatrudnionemu, podlega karze grzywny w wysokości od 1000 do 100 000 zł.

2. Tej samej karze podlega, kto wbrew zakazowi handlu oraz wykonywania czynności związanych z handlem po godzinie 14.00 w dniu 24 grudnia lub w sobotę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy, powierza wykonywanie takiej pracy pracownikowi lub zatrudnionemu.

Art. 11. W sprawach o wykroczenia, o których mowa w art. 10, orzeka się na podstawie wniosku pochodzącego od inspektora pracy, w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1713, z późn. zm.[2)]).

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących i przepis końcowy

Art. 12. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, 2138 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 60 i 962) wprowadza się następujące zmiany:

[2)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 708, 962, 966, 1477 i 1543.

1) w art. 151^{9} § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Za pracę w niedzielę i święto, w przypadkach, o których mowa w art. 151^{10}, uważa się pracę wykonywaną między godziną 6.00 w tym dniu a godziną 6.00 w następnym dniu, chyba że u danego pracodawcy została ustalona inna godzina.”;

2) art. 151^{9a} otrzymuje brzmienie:

„Art. 151^{9a}. Ograniczenia w wykonywaniu pracy w placówkach handlowych w niedziele i święta oraz w dniu 24 grudnia i w sobotę bezpośrednio poprzedzającą pierwszy dzień Wielkiej Nocy określają przepisy ustawy z dnia ….. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni (Dz. U. poz. …).”;

3) w art. 151^{11} w § 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Pracownikowi wykonującemu pracę w niedziele i święta, w przypadkach, o których mowa w art. 151^{10} pkt 1–9 i 11 oraz w przepisach ustawy, o której mowa w art. 151^{9a}, pracodawca jest obowiązany zapewnić inny dzień wolny od pracy:”.

Art. 13. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137, z późn. zm.[3)]) po art. 218 dodaje się art. 218a w brzmieniu:

„Art. 218a. Kto, złośliwie lub uporczywie narusza przepisy o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni,

podlega karze grzywny albo karze ograniczenia wolności.”.

Art. 14. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1713, z późn. zm.[4)]) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W sprawach o wykroczenia przeciwko prawom pracownika określonych w Kodeksie pracy, w sprawach o wykroczenia określonych w art. 27–27b ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 360 oraz z 2017 r. poz. 658 i 962), w

---

3) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2138 oraz z 2017 r. poz. 244, 768, 773, 952, 966 i 1214.

4) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 708, 962, 1477 i 1543.

sprawach o wykroczenia określonych w art. 119–123 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, 1292, 1321, 1428 i 1543), w sprawach o wykroczenia określonych w art. 27 i art. 28 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług (Dz. U. poz. 868), w sprawach o wykroczenie określone w art. 8e ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847), w sprawach o wykroczenia określonych w art. 10 ustawy z dnia …o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni (Dz. U. poz. …), a także w sprawach o inne wykroczenia związane z wykonywaniem pracy zarobkowej, jeżeli ustawa tak stanowi, oskarżycielem publicznym jest inspektor pracy.”;

2) w art. 96:

a) po § 1bb dodaje się § 1bc w brzmieniu:

„§ 1bc. Jeżeli ukarany co najmniej dwukrotnie za wykroczenie określone w ustawie z dnia ……. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni popełnia w ciągu dwóch lat od dnia ostatniego ukarania takie wykroczenie, właściwy organ Państwowej Inspekcji Pracy może w postępowaniu mandatowym nałożyć grzywnę w wysokości do 5 000 zł.”,

b) po § 1c dodaje się § 1ca w brzmieniu:

„§ 1ca. W postępowaniu mandatowym w sprawach o czyny określone w art. 10 ustawy z dnia ……. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni można nałożyć grzywnę w wysokości do 2 000 zł.”.

Art. 15. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 786 i 962) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 w ust. 1 po pkt 15b dodaje się pkt 15c w brzmieniu:

„15c) kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia ….. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni (Dz. U. poz. …);”;

2) w art. 13 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) przedsiębiorcy objęci przepisami ustawy z dnia …. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni;”;

3) w art. 24 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Inspektorzy pracy są uprawnieni do przeprowadzania, bez uprzedzenia i o każdej porze dnia i nocy, kontroli przestrzegania przepisów prawa pracy, w szczególności stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, kontroli przestrzegania przepisów dotyczących legalności zatrudnienia w zakresie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 i 4, kontroli wypłacania wynagrodzenia w wysokości wynikającej z wysokości minimalnej stawki godzinowej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz kontroli przestrzegania przepisów dotyczących ograniczenia handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni.”.

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.